UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2022/295

z 19. októbra 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2019, oddiel II – Európska rada a Rada

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2019, oddiel II – Európska rada a Rada,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na druhú správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0276/2021),

A. keďže podľa článku 13 Zmluvy o Európskej únii každá inštitúcia koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich ustanovenými, a keďže inštitúcie majú vykonávať vzájomnú úprimnú spoluprácu;

B. keďže všetky inštitúcie Únie by mali byť transparentné a v plnej miere by sa mali zodpovedať občanom Únie za využívanie finančných prostriedkov, ktoré im ako inštitúciám Únie boli zverené;

C. keďže transparentnosť a zodpovednosť majú ako prvky v súvislosti s postupom udeľovania absolutória kľúčový význam, aby sa zaručila demokratická legitímnosť inštitúcií Únie;

D. keďže podmienkou transparentnosti postupu udeľovania absolutória je transparentná administratíva Únie a keďže potreba ochrany finančných záujmov Únie si vyžaduje, aby každá inštitúcia Únie niesla zodpovednosť za rozpočet, ktorý plní;

E. keďže orgán udeľujúci absolutórium sa domnieva, že Európska rada a Rada by sa mali ako inštitúcie Únie demokraticky zodpovedať občanom Únie, keďže sú príjemcami prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Európskej únie;

1. pripomína, že úloha Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o plnenie rozpočtu, je vymedzená v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a v nariadení o rozpočtových pravidlách;

2. upozorňuje, že podľa článku 335 ZFEÚ je Únia „zastúpená aj každou z inštitúcií na základe ich administratívnej autonómie v záležitostiach týkajúcich sa ich fungovania“ a že preto aj so zreteľom na článok 59 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú na inštitúcie delegované potrebné právomoci a inštitúcie sú jednotlivo zodpovedné za implementáciu rozpočtových oddielov, ktoré sa ich týkajú;

3. poukazuje na úlohu Európskeho parlamentu a ďalších inštitúcií v rámci postupu udeľovania absolutória, ako je stanovené v ZFEÚ, najmä v jej článku 319, a **v** nariadení o rozpočtových pravidlách, najmä v jeho článkoch 260 až 263; zdôrazňuje, že k posilneniu úlohy Európskeho parlamentu prispieva aj osvedčená a rešpektovaná prax;

4. konštatuje, že v súlade s článkom 100 rokovacieho poriadku „ustanovenia, ktoré upravujú postup udelenia absolutória Komisii za plnenie rozpočtu [...] sa uplatnia aj na postup udelenia absolutória [...] osobám zodpovedným za plnenie rozpočtu ostatných inštitúcií a orgánov Európskej únie, ako [sú] Rada“;

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada už vyše desať rokov odmieta spolupracovať s Európskym parlamentom v rámci postupu udeľovania absolutória, v dôsledku čoho je Európsky parlament nútený odmietnuť udelenie absolutória;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada sa doteraz nevyjadrila k pripomienkam Európskeho parlamentu, ktoré uviedol vo svojom uznesení o absolutóriu z 29. apríla 2021 ([1]), čím zachováva trend trvajúci od roku 2009;

([1]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0166.

7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európska rada a Rada nerozdelili svoj rozpočet na dva osobitné rozpočty, ako to Európsky parlament odporúčal v nedávnych uzneseniach o absolutóriu jednak z dôvodu transparentnosti, a jednak s cieľom zvýšiť účinnosť výdavkov a zodpovednosť každej z týchto dvoch inštitúcií;

8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada napriek svojmu prvotnému záväzku zatiaľ nevykonala primerané posúdenie vplyvu svojich značných zmien, ktoré vykonala v návrhoch Komisie; opakovane zdôrazňuje, že takéto posúdenie je jedným z kľúčových faktorov zlepšovania kvality právnych predpisov Únie, ako sa stanovuje v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([2]);

9. berie na vedomie vylepšený systém finančného riadenia a výkonnosti Rady; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že v súčasnosti neposkytuje žiadna správa komplexné zhrnutie hlavných kľúčových ukazovateľov výkonnosti a výsledkov, v dôsledku čoho nie je možné zmerať dosiahnuté výsledky v porovnaní so stanovenými cieľmi;

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie je k dispozícii dostatok informácií o vykonávaní akčného plánu Rady pre rodovú rovnosť a uplatňovaní opatrení prijatých na zabezpečenie rovnosti príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím v Rade (ako pracovisku); vyzýva Radu, aby poskytla Európskemu parlamentu podrobné informácie o podiele osôb so zdravotným postihnutím a o geografickom a rodovom rozložení, najmä na úrovni vyššieho riadenia; žiada Radu, aby informovala o opatreniach, ktoré boli prijaté na zabezpečenie rovnosti príležitostí a geografickej a rodovej rovnováhy v Rade;

11. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom informácií od Rady o účinných opatreniach prijatých na riešenie rodovej a geografickej nerovnováhy, a to aj na úrovni riadenia; pripomína potrebu harmonizácie ochrany práv žien a silnejšej integrácie a koordinácie rodovej rovnosti vo všetkých politikách Únie prostredníctvom prierezového prístupu; v tejto súvislosti pripomína uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o potrebe osobitného zloženia Rady pre rodovú rovnosť ([3]);

12. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom informácií o opatreniach Rady zameraných na posilnenie etickej kultúry a poukazuje na to, že Európskemu parlamentu nebola oznámená žiadna iniciatíva v tejto súvislosti; zdôrazňuje, že je dôležité podniknúť konkrétne kroky na zlepšenie osvedčených postupov, ako napríklad špecifická odborná príprava, ustanovenia kódexu správania alebo interné usmernenia týkajúce sa integrity a etických hodnôt, osobitná webová stránka alebo zoznam často kladených otázok (FAQs) o etických otázkach, či postupy na ochranu oznamovateľov; pripomína vyhlásenie Dvora audítorov uvedené v jeho osobitnej správe č. 13/2019 z 19. júla 2019 s názvom Etické rámce kontrolovaných inštitúcií EÚ: priestor na zlepšenie, že etické správanie „prispieva k správnemu finančnému riadeniu a väčšej dôvere verejnosti, ktoré sú nevyhnutné na to, aby verejné politiky uspeli“, a najmä že „akékoľvek neetické správanie zamestnancov a členov inštitúcií a orgánov Európskej únie (EÚ) priťahuje veľkú pozornosť verejnosti a znižuje dôveru v EÚ“;

13. vyjadruje poľutovanie nad tým, že etickému rámcu, transparentnosti a predchádzaniu a vyhýbaniu sa konfliktom záujmov, ako aj ich identifikácii sa nevenuje dostatočná pozornosť; opakuje svoje hlboké znepokojenie nad konfliktmi záujmov viacerých zástupcov členských štátov zapojených do procesov rozhodovania o politikách a rozpočte; v tejto súvislosti zdôrazňuje závery auditu Komisie týkajúce sa českého premiéra Andreja Babiša a spoločnosti Agrofert, ktoré potvrdzujú existenciu konfliktu záujmov; opakuje, že akýkoľvek skutočný alebo vnímaný konflikt záujmov ohrozuje dobré meno Rady a Únie ako celku; opakuje dôraznú výzvu Európskemu parlamentu Rade, aby zabezpečila, aby sa zástupcovia členských štátov, ktorí majú priame výhody z dotácií Únie prostredníctvom podnikov, ktoré vlastnia (priamo alebo nepriamo), nezúčastňovali na súvisiacich politických alebo rozpočtových diskusiách a hlasovaniach; žiada Radu, aby Európskemu parlamentu poskytla informácie o potrebných opatreniach, ktoré sa zaviedli s cieľom zabrániť akémukoľvek konfliktu záujmov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada kategoricky odmieta návrhy Európskeho parlamentu na rozšírenie digitalizácie v oblasti auditu a kontroly a odmieta spolupracovať na zvyšovaní interoperability existujúcich databáz Únie a vnútroštátnych databáz, ako aj systémov podávania správ a monitorovania; vyjadruje veľké znepokojenie nad oficiálnymi a neoficiálnymi závermi Európskej rady, ktoré napriek existujúcim konfliktom záujmov ovplyvňujú spoločnú poľnohospodársku politiku a rokovania o súdržnosti, pokiaľ ide o stanovenie stropov finančných prostriedkov na fyzickú a právnickú osobu;

([2]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.
([3]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0379.

14. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty využívajú sponzorstvo podnikov na financovanie časti činností spojených s ich predsedníctvom Rady, na ktoré sa nevzťahuje rozpočet Rady; vyjadruje hlboké znepokojenie nad možným poškodením dobrej povesti, ktoré by táto prax mohla spôsobiť Rade a Únii; berie na vedomie konečné znenie z 30. júna 2021, ktoré sa má vložiť do príručky predsedníctva Rady ako usmernenie pre predsedníctva Rady, pokiaľ ide o využívanie sponzorstva; víta tento pozitívny krok, ale vyjadruje poľutovanie nad tým, že neexistuje spoločný súbor jasných, transparentných a konkrétnych pravidiel; vyzýva Radu, aby ďalej rozpracovala uvedené usmernenie a stanovila ho ako povinnosť členských štátov;

15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že podávanie správ Rady o opatreniach prijatých na zlepšenie legislatívnej transparentnosti stále nie je úplne uspokojivé, a opakuje svoju výzvu Rade, aby vynakladala väčšie úsilie o zabezpečenie transparentnosti, okrem iného zverejňovaním pracovných dokumentov Rady, zaznamenávaním a zverejňovaním pozícií členských štátov a sprístupnením väčšieho počtu dokumentov z trialógov; víta skutočnosť, že Európska rada podpísala medziinštitucionálnu dohodu o povinnom registri transparentnosti ([4]); trvá na rozšírení jeho používania na činnosti stálych zastúpení a iných úradníkov, na ktoré sa vzhľadom na súčasné obmedzenia nevzťahuje;

16. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa neposkytujú úplné informácie o záznamoch zo stretnutí medzi zástupcami záujmových skupín a predsedom Európskej rady alebo členmi jeho kabinetu, ako navrhla európska ombudsmanka vo svojom rozhodnutí z 18. júna 2019 vo veci 1946/2018/KR o tom, ako Generálny sekretariát Rady informuje verejnosť o stretnutiach predsedu Európskej rady a členov jeho súkromnej kancelárie so zástupcami záujmových skupín;

17. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada neprijala dostatok opatrení a iniciatív na zabezpečenie riadneho, transparentného a účinného postupu vymenúvania európskych prokurátorov a v súvislosti s návrhom členských štátov na vymenovanie európskych delegovaných prokurátorov;

18. vyjadruje poľutovanie nad ťažkosťami, ktoré sa doteraz opakovane vyskytli v postupoch udeľovania absolutória Rade z dôvodu nedostatočnej spolupráce Rady; poznamenáva, že Európsky parlament odmietol udeliť absolutórium generálnemu tajomníkovi Rady za rozpočtové roky 2009 až 2018 a odložil svoje rozhodnutie o udelení absolutória generálnemu tajomníkovi Rady za rozpočtový rok 2019 z dôvodov uvedených vo svojom uznesení o absolutóriu z 29. apríla 2021;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Európsky parlament nemôže prijať informované rozhodnutie o udelení absolutória generálnemu tajomníkovi Rady, pretože účinná kontrola rozpočtu si vyžaduje spoluprácu medzi Európskym parlamentom a Radou, ku ktorej v súčasnosti nedochádza; trvá na tom, že výdavky Rady musia byť kontrolované rovnakým spôsobom ako výdavky ostatných inštitúcií, a poukazuje na to, že základné prvky tejto kontroly boli stanovené v uzneseniach Európskeho parlamentu o absolutóriu z posledných rokov;

20. pripomína, že Rada by ako inštitúcia, ktorá vydáva odporúčania týkajúce sa postupu udeľovania absolutória, mala tieto odporúčania načasovať vhodnejšie a s ohľadom na ostatné inštitúcie Únie;

21. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada naďalej neposkytuje odpovede na otázky Európskeho parlamentu ani sa nezúčastňuje na vypočutiach generálnych tajomníkov inštitúcií;

22. upozorňuje, že Európsky parlament je jedinou inštitúciou, ktorú priamo volia občania Únie, a že jeho úloha v rámci postupu udeľovania absolutória je priamo spojená s právom občanov na informácie o tom, ako sa vynakladajú verejné peniaze;

23. zdôrazňuje právomoc Európskeho parlamentu udeľovať absolutórium podľa článkov 316, 317 a 319 ZFEÚ v súlade so súčasným výkladom a praxou, konkrétne udeľovať absolutórium za každý okruh rozpočtu osobitne s cieľom zachovať transparentnosť a demokratickú zodpovednosť voči daňovníkom Únie; pripomína, že Európsky parlament uplatňuje svoje výsady v postupoch udeľovania absolutória vo vzťahu ku všetkým inštitúciám, orgánom, úradom a agentúram Únie, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada sa ako jediná odmieta zapojiť do lojálnej spolupráce, pokiaľ ide o príslušné výsady a úlohy;

([4]) Medziinštitucionálna dohoda z 20. mája 2021 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o povinnom registri transparentnosti (Ú. v. EÚ L 207, 11.6.2021, s. 1).

24. domnieva sa, že nedostatočná spolupráca Európskej rady a Rady s orgánom udeľujúcim absolutórium je nielen v rozpore so zásadou lojálnej spolupráce medzi inštitúciami a vysiela negatívny signál občanom Únie, ale aj vyjadruje nedostatočné rešpektovanie úlohy Európskeho parlamentu ako garanta transparentnosti a demokratickej zodpovednosti za rozpočet Únie;

25. opakuje, že spoluprácu medzi inštitúciami v rámci postupu udeľovania absolutória treba zlepšiť prostredníctvom memoranda o porozumení medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou, pokiaľ ide o spoluprácu medzi Európskym parlamentom a Radou počas každoročného postupu udeľovania absolutória; pripomína, že Európsky parlament informoval Radu o zložení svojho rokovacieho tímu viac ako pred rokom, že je pripravený kedykoľvek obnoviť dialóg a že v súčasnosti len čaká na odpoveď Rady; vyzýva Radu, aby na tento účel bezodkladne začala medziinštitucionálne rokovania.